

**Protokół kontroli doraźnej przeprowadzonej
w Domu Pomocy Społecznej „Prometeusz” w Choszczynie
przeznaczonym dla osób przewlekle somatycznie chorych**

Jednostka kontrolowana:

Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych
ul. Pogodna 5
73-200 Choszczyno

Podmiot prowadzący placówkę:

„Prometeusz” Spółka z o.o.

Kontrolujący:

Dobrosława Woś – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej, osoba kierująca zespołem,
Ewa Golińczak – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej,
na podstawie upoważnienia Nr 36/2024 z dnia 18 czerwca 2024 r.
Kontrolerzy złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z kontroli.

(akta kontroli str. 1-3)

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 24-25 czerwca 2024 r.

Z uwagi na fakt przeprowadzenia kontroli doraźnej, kontrolowana jednostka oraz podmiot prowadzący nie zostały powiadomione o terminie przeprowadzenia kontroli, zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 ze zm.).

Przedmiot i okres kontroli:

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące weryfikacji informacji zawartej w skardze przekazanej do Wojewody Zachodniopomorskiego pismem z dnia 3 czerwca 2024 r. w zakresie standardu usług bytowych i opiekuńczych, określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 734 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2024 r. do dnia zakończenia kontroli.

Ustaień zawartych w protokole dokonano na podstawie oględzin Domu, analizy dokumentacji indywidualnej mieszkańców, dokumentacji prowadzonej przez pracowników Domu, wyjaśnień udzielanych przez Panią Martę Siek – specjalistę ds. kadr i płac (w zastępstwie Dyrektora Domu) i pracowników Domu oraz rozmowy z Radą Mieszkańców.

Kontrola przeprowadzona została na podstawie *Programu kontroli doraźnej w domu pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych.*

(akta kontroli str. 4-8)

Sposób funkcjonowania określonych typów domów pomocy społecznej i obowiązujący standard podstawowych usług świadczonych przez domy określa rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej. Zgodnie z art. 22 pkt 9a ustawy o pomocy społecznej do zadań wojewody należy kontrola jakości usług oraz zgodność zatrudnienia

pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, wykonywanych przez domy pomocy społecznej prowadzone nie na zlecenie organu jednostki samorządu terytorialnego przez podmioty niepubliczne.

Ustalenia ogólne.

Dom Pomocy Społecznej „Prometeusz” w Choszcznie przeznaczony jest dla 82 osób przewlekle somatycznie chorych. Dom prowadzony jest przez podmiot: „Prometeusz” Spółka z o.o., na podstawie zezwolenia Wojewody Zachodniopomorskiego wydanego na czas nieokreślony, decyzją nr ZPS-3.9423.6.2022.JJ z dnia 30 listopada 2022 r.

Funkcję Dyrektora Domu pełni Pani Rozalia Ryżyk.

Organizację, zasady i zakres usług świadczonych przez Dom określa *Regulamin Organizacyjny Domu Pomocy Społecznej „Prometeusz” w Choszcznie*. Zgodnie z *Rozdziałem I pkt 6 Regulaminu* w czasie nieobecności Dyrektora Domu jego zadania i kompetencje realizuje wyznaczony pracownik działu Kadr i Płac. W dniach kontroli, podczas nieobecności Dyrektora Domu, pracownikiem wyznaczonym do zastępowania Dyrektora była Pani Marta Siek.

(akta kontroli str. 9-19)

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest do świadczenia usług opiekuńczych polegających m.in. na udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i pielęgnacji.

Zatrudnienie pracowników świadczących usługi opiekuńcze.

Na podstawie przedstawionej podczas kontroli informacji dotyczącej wskaźnika zatrudnienia pracowników Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego ustalono, że struktura zatrudnienia pracowników przedstawia się następująco:

- kierownik/pielęgniarka – 1 osoba (1 etat),
- terapeuta zajęciowy – 2 osoby (2 etaty),
- pracownik socjalny – 2 osoby (2 etaty),
- opiekun medyczny – 2 osoby (2 etaty),
- opiekunowie – 17 osób (17 etatów),
- fizjoterapeuta/rehabilitant – 1 osoba (1 etat),
- pomoc administracyjna – 1 osoba (1 etat).

Ustalono, że w skład Zespołu wchodzi 26 pracowników (26 etatów). Wskaźnik zatrudnienia, przy łącznym zatrudnieniu pracowników (26 etatów) w przeliczeniu na jednego mieszkańca Domu (45 mieszkańców) wynosi 0,57. Dodatkowo, pracę na rzecz mieszkańców świadczą pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy zlecenia, w tym: pielęgniarki, opiekunowie medyczni, opiekunowie, masażysta i ksiądz.

(akta kontroli str. 20)

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 3 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, wskaźnik zatrudnienia pracowników w zespole terapeutyczno-opiekuńczym, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy w domu dla osób przewlekle somatycznie chorych wynosi 0,5 na jednego mieszkańca domu, przy czym przy ustalaniu wskaźnika zatrudnienia uwzględnia się również wolontariuszy, stażystów, praktykantów oraz osoby odbywające służbę zastępczą w domu, a także osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, jeżeli pracują bezpośrednio z mieszkańcami domu; przy wyliczaniu wskaźnika udział tych osób nie może przekroczyć 20% ogólnej liczby osób

zatrudnionych w zespole terapeutyczno - opiekuńczym, a także pracowników pierwszego kontaktu zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych lub obsługi, w wymiarze proporcjonalnym do czasu, w jakim koordynują działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca domu.

Uznać zatem należy, że wskaźnik zatrudnienia w Zespole Terapeutyczno-Opiekuńczym jest zgodny ze standardami określonymi w ww. rozporządzeniu.

W dniu 22 czerwca 2024 r. zmiana dzienna kształtowała się w następujący sposób:

- w godz. 7.00 – 19.00 – 4 opiekunów,
- w godz. 7.00 – 19.00 – 1 pielęgniarka,

natomiast w dniu 23 czerwca 2024 r. zmiana dzienna kształtowała się w następujący sposób:

- w godz. 7.00 – 19.00 – 5 opiekunów.

W nocy z 22/23 czerwca 2024 r. oraz 23/24 czerwca 2024 r. zmiana nocna kształtowała się w następujący sposób:

- w godz. 19.00 – 7.00 – 3 opiekunów.

Oznacza to, że:

- w godz. 7.00 – 19.00 pracę świadczyło 5 osób personelu opiekuńczego,
- w godz. 19.00 – 7.00 pracę świadczyły 3 osoby personelu opiekuńczego.

Średnio w ciągu dnia na 1 osobę personelu opiekuńczego przypadało 9 mieszkańców, natomiast na zmianie nocnej na 1 osobę personelu opiekuńczego przypadało 15 mieszkańców. Dodatkowo ustalono, że w ciągu dnia, w dni robocze do dyspozycji mieszkańców pozostają również pracownicy socjalni, terapeuci zajęciowi oraz pokojowe.

(akta kontroli str. 21-23)

Realizacja na rzecz mieszkańców usług opiekuńczych.

Podczas kontroli ustalono, że pomoc w podstawowych czynnościach życiowych udzielana jest głównie przez zatrudnione w Domu opiekunki. Do podstawowych obowiązków osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna należy realizacja na rzecz mieszkańców usług takich jak: toaleta ciała, higiena jamy ustnej, zabiegi przeciwoleżynowe, kąpiele, golenie, strzyżenie, czesanie, obcinanie paznokci, zmiana pozycji ułożeniowej, zmiana bielizny osobistej i pościeli oraz zmiana pampersów bądź pieluchomajtek. Ustalono, że w Domu wprowadzona została *Procedura utrzymania higieny osobistej mieszkańców, postępowania z ich odzieżą, bielizną osobistą, pościelową czystą i brudną* oraz *Procedura dotycząca higieny osobistej w domu pomocy społecznej*.

(akta kontroli str. 24 -27)

Według stanu na dzień 24 czerwca 2024 r. w Domu przebywało 45 mieszkańców, będących osobami o różnym stopniu samodzielności w zakresie wykonywania podstawowych czynności życiowych. Zgodnie z *Informacją o zapewnieniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych* samodzielność mieszkańców Domu przedstawia się następująco:

- liczba mieszkańców wymagających całkowitej pomocy w podstawowych czynnościach życiowych – 15 osób,
- liczba mieszkańców wymagających częściowej pomocy w podstawowych czynnościach życiowych – 24 osoby,
- liczba mieszkańców samodzielnie wykonujących czynności związane z samoobsługą – 6 osób.

Analizie poddano wybiórczo *Książkę raportów opiekunów* oraz karty indywidualne mieszkańców z wykonywanych czynności opiekuńczych m.in. takie jak: *Zastosowane działania terapeutyczne, Karta obserwacji chorego z odleżynami, Zlecenia lekarskie (nazwa leku i dawkowanie)* oraz *Rejestr czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych mieszkańców do 40 pkt w skali Barthel*. Analiza dokumentów wykazała, że w zależności od stanu zdrowia mieszkańca planowana pomoc w zakresie podstawowych czynności życiowych i utrzymaniu higieny osobistej obejmuje między innymi: profilaktykę przeciwoleżynową, toaletę ciała, kąpiele z myciem głowy, obcinanie paznokci, golenie, czesanie, strzyżenie, zmianę pościeli, zmianę pampersów, kontrolę wydalania, ścielenie łóżka, karmienie, wymianę pieluchomajtek i podawanie leków. Dodatkowo ustalono, że w zeszycie *Notatki służbowe* odnotowywane są informacje dotyczące niepokojących zachowań mieszkańców.

Z przekazanych podczas kontroli informacji wynika, że ręczniki i pościel zmieniane są mieszkańcom co 2 dni (lub częściej w zależności potrzeb). Podczas oględzin Domu stwierdzono zabezpieczone w pokojach mieszkańców środki higieniczne. W pomieszczeniach sanitarnych znajdował się papier toaletowy i mydło oraz ręczniki.

(akta kontroli str. 28-37)

Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej *Dom funkcjonuje w oparciu o indywidualne plany wsparcia mieszkańca domu, opracowywane z jego udziałem, jeżeli udział ten jest możliwy ze względu na stan zdrowia i gotowość uczestnictwa w nim mieszkańca.*

Podczas kontroli analizie poddano dokumentację 10 losowo wybranych mieszkańców Domu. Stwierdzono, że w każdym kontrolowanym przypadku w Indywidualnym Planie Wsparcia Mieszkańca ustalony został zakres usług opiekuńczych. Stwierdzono jednak, że Plany nie zostały opracowane z udziałem mieszkańca (w sytuacji, gdy udział ten był możliwy), co jest niezgodne z rozporządzeniem w sprawie domów pomocy społecznej. Powyższe, wynikało z przeoczenia, nie miało jednak wpływu na realizację usług przyjętych w Planie.

Zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej *Działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca domu koordynuje pracownik domu, zwany dalej „pracownikiem pierwszego kontaktu”, wskazany przez mieszkańca domu, jeżeli wybór ten jest możliwy ze względu na jego stan zdrowia i organizację pracy domu.*

Podczas kontroli stwierdzono, że mieszkańcy Domu, dla których opracowany został Plan posiadają wyznaczonego pracownika pierwszego kontaktu, który jest osobą podejmującą bezpośredni kontakt z mieszkańcem i reagującą na jego potrzeby. Do dokumentacji dołączono wykaz *Pracownicy pierwszego kontaktu* wg stanu na dzień kontroli. Pracownicy pozostają w kontakcie z rodzinami, które mają możliwość odwiedzania swoich bliskich. W Domu wprowadzony został *Regulamin odwiedzin mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej „Prometeusz” w Choszczynie.*

(akta kontroli str. 38-43)

Na podstawie informacji *Zapewnienie dostępu do świadczeń zdrowotnych* ustalono, że wszyscy mieszkańcy przebywający w Domu z zamiarem stałego pobytu zgłaszani są do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Badania laboratoryjne wykonywane są mieszkańcom zgodnie z zaleceniami lekarskimi. Konsultacje u lekarzy specjalistów

udzielane są w porozumieniu z lekarzem POZ i rodzinami mieszkańców. Rodziny na bieżąco informowane są o stanie zdrowia swoich bliskich.

W trakcie kontroli ustalono, że w Domu przebywało 22 mieszkańców (na 45 mieszkańców), którzy w ocenie skali Barthel otrzymali 40 lub mniej punktów, co kwalifikuje ich do objęcia pielęgniarstwą opieką długoterminową finansowaną w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Stwierdzono jednak, że Dom nie podjął działań mających na celu objęcie ww. mieszkańców pielęgniarstwą opieką długoterminową. Powyższe wynikało z niewłaściwej interpretacji przepisów prawa regulujących opiekę w tym zakresie.

Sklasyfikowanie w skali Barthel do 40 pkt świadczy o znacznym braku samodzielności mieszkańców w podstawowych obszarach ich funkcjonowania, przy jednoczesnym występowaniu dodatkowych schorzeń, co przekłada się na wzmożone zapotrzebowanie kadrowe w Zespole Terapeutyczno-Opiekuńczym. Może to skutkować dodatkowym obciążeniem opiekunek zatrudnionych w Domu, do zadań których nie należy świadczenie pielęgniarstwskiej opieki długoterminowej.

Podjęcie działań zmierzających do objęcia pielęgniarstwą opieką długoterminową finansowaną w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia wszystkich mieszkańców kwalifikujących się do tej formy pomocy pozwoli na zapewnienie systematycznej i intensywnej opieki pielęgniarstwskiej oraz odciążą pracowników Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego, dotychczas sprawujących opiekę nad tymi mieszkańcami.

(akta kontroli str. 44)

Realizacja na rzecz mieszkańców usług bytowych.

24 czerwca 2024 r. dokonano wizytacji 14 pokoi mieszkalnych, z uwzględnieniem pokoi zamieszkiwanych przez osoby leżące. Podczas oględzin potwierdzono sprawność funkcjonowania systemu przyzywowo-alarmowego. Zespół kontrolujący zwrócił się do kilku mieszkańców z prośbą o wyrażenie opinii na temat jakości zapewnianej opieki, mieszkańcy nie zgłaszali tym zakresie zastrzeżeń.

W trakcie oględzin stwierdzono, że:

- [TEKST WYŁĄCZONY Z JAWNOŚCI] (ok. 9.30) przebywała mieszkanka z wyraźnie zaczerwienionymi oczami oraz znaczną powierzchnią skóry wokół oczu i na policzkach. Mieszkanka skarżyła się na ból. Zespół kontrolujący zwrócił personelowi uwagę na konieczność pilnego zapewnienia opieki lekarskiej,
- [TEKST WYŁĄCZONY Z JAWNOŚCI] przebywał mieszkaniac w nieświeżym ubraniu oraz nieświeżej pościeli, na podłodze wylana była ciecz, częściowo zaschnięta,
- [TEKST WYŁĄCZONY Z JAWNOŚCI] stwierdzono u mieszkańca poplamioną pościel.

Z oględzin został sporządzony protokół, który dołączono do akt kontroli.

Powyższe nieprawidłowości wynikały z nienależytego wykonywania przez pracowników czynności opiekuńczych oraz porządkowych i skutkowały niezapewnieniem mieszkańcom odpowiedniego standardu usług w tym zakresie.

(akta kontroli str. 45-47)

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pomieszczenia mieszkalne Domu powinny być czyste, sprzątane w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz dziennie, estetyczne i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

W trakcie kontroli ustalono, że utrzymaniem czystości w pomieszczeniach mieszkalnych zajmują się pracownicy Domu zatrudnieni na stanowisku pokojowej. Szczegółowy zakres

wykonywanych czynności określony został w *Zakresie czynności pokojowej*. Podczas kontroli ustalono, że pokoje mieszkalne sprzątane są w dni powszednie tj. od poniedziałku do piątku. Skontrolowana losowo *Obsada kadrowa na dyżurach dziennych i nocnych* za dni 22 i 23 czerwca 2024 r. potwierdziła, że pokojowe nie pracują w sobotę i w niedzielę, co uniemożliwia – jak wskazuje przepis – sprząkanie pomieszczeń mieszkalnych co najmniej raz dziennie. Dodatkowo, ze złożonego podczas kontroli *Oświadczenia* wynika, że cyt. *W Domu Pomocy Społecznej Prometeusz pracownicy zatrudnieni na stanowisku pokojowa są zatrudnieni w podstawowym systemie czasu pracy w dniach od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do 15.00*.

Powyzsza nieprawidlowosc wynika z niewlasciwej interpretacji przepisow prawa i skutkuje nie spehleniem standardu okreslonego w § 6 ust. 1 pkt 5 rozporzadzenia w sprawie domow pomocy spolecznej.

(akta kontroli str. 48-50)

Możliwość wnoszenia skarg.

W celu uzyskania informacji o ewentualnych skargach i wnioskach w zakresie organizacji i świadczenia usług bytowych i opiekuńczych, wnoszonych bezpośrednio przez mieszkańców Domu zapoznano się z *Zeszytem skarg i zażaleń*, dostępnym dla wszystkich mieszkańców. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą mieszkańcy nie dokonali żadnych wpisów.

Podczas kontroli potwierdzono, że mieszkańcy Domu mają zapewniony regularny kontakt z Dyrektorem jednostki. Dyrektor przyjmuje mieszkańców oraz ich rodziny codziennie w dni robocze w godzinach od 9.00 do 13.00. Informacja o możliwości kontaktu z Dyrektorem podana została do wiadomości publicznej poprzez umieszczenie jej na tablicy ogłoszeń.

(akta kontroli str. 51)

Zespół kontrolujący w dniu 24 czerwca 2024 r. spotkał się z przedstawicielami Rady Mieszkańców (2 osoby), która reprezentuje interesy ogółu mieszkańców Domu. Podczas rozmowy poruszone zostały kwestie dotyczące organizacji i świadczenia kontrolowanych usług bytowych i opiekuńczych. Przedstawiciele Rady wyrazili swoje opinie na temat pobytu w Domu oraz jakości świadczonych usług. Nie wnieśli uwag do warunków mieszkaniowych, udzielania pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i utrzymaniu higieny osobistej, czystości w pokojach mieszkalnych, pomieszczeniach sanitarnych i ogólnodostępnych oraz dostępu do świadczeń zdrowotnych. Potwierdzili możliwość odwiedzania mieszkańców przez ich bliskich na terenie Domu. Pozytywnie ocenili pracę personelu.

Zgodnie z *Regulaminem organizacyjnym* Dyrektor Domu kieruje Domem, odpowiada za prawidłowe funkcjonowanie Domu i reprezentuje Dom na zewnątrz.

Działalność Domu Pomocy Społecznej „Prometeusz” w Choszcznie w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przeprowadzenie kontroli zostało odnotowane w ewidencji kontroli pod pozycją 7.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści, w ciągu 7 dni od daty otrzymania do podpisu.

Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 23 lipca 2024 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz oznaczony nr 1 pozostaje w jednostce kontrolowanej.

Miejscowość i data podpisania protokołu.....

.....
Kierownik
jednostki kontrolowanej

.....
Kontrolujący

Oświadczam, że w dniu zostałem/łam zapoznany z treścią protokołu oraz otrzymałem/łam jeden jego egzemplarz.

.....

- właściwe podpisy na oryginale -

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot, w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)